

Svar på regeringsuppdrag

Rapport

Svar på regeringsuppdrag i regleringsbrev 2022 om det nationella programmet för Europeiska socialfonden plus (ESF+) 2021–2027

Försäkringskassan

Datum: 2023-02-06

Svar på regeringsuppdrag i regleringsbrev 2022 om det nationella programmet för Europeiska socialfonden plus (ESF+) 2021–2027

FK 2022/023423

Innehåll

1. Inledning	4
2. Uppdrag i regleringsbrev	4
3. Försäkringskassans organisation och stöd för uppdraget	4
4. Bistå ESF-rådet i arbetet med nationellt program för ESF+	5
5. Bistå regionerna i arbetet med regionala handlingsplaner ESF+	5
6. Förberedelser för Försäkringskassans aktiva medverkan	5

Sammanfattning

Europeiska Socialfonden plus (ESF+)¹ ger Försäkringskassan möjlighet att bedriva och delta i projekt som syftar till att fler personer närmar sig eller etablerar sig på arbetsmarknaden, eller återgår i arbete. De målgrupper hos Försäkringskassan som fonden riktar sig till är de som är, har varit eller riskerar att bli sjukskrivna samt de som har sjuk- eller aktivitetsersättning.

Arbete inför programperioden 2021–2027

Under 2022 har Sveriges program godkänts av EU-kommissionen och Sveriges handlingsplaner för ESF+ har godkänts av Övervakningskommittén. Försäkringskassan var en aktiv part i framtagandet av programmet och av samtliga handlingsplaner.

Försäkringskassan har under 2022 gjort interna förberedelser inför programperioden 2021–2027 med ESF+. Försäkringskassan har exempelvis tagit fram interna riktlinjer för arbetet med ESF+ där bland annat myndighetens inriktning i uppdraget med ESF+ tydliggörs. Försäkringskassans inriktning är att ESF+ ska användas som ett verktyg för att förbättra och utveckla samverkan samt vårt och andra aktörers arbete riktat till individer. Det omfattar projekt med syfte att utveckla samarbete på strukturell nivå med kopplingar till vårt samordningsuppdrag² och projekt som har insatser som ger ökade möjligheter för försäkrade att utifrån sina förutsättningar, återgå eller komma i sysselsättning med egen försörjning.

Eftersom programperioden startade först i september 2022 hinner de flesta projekt med projektmedel från ESF+ inte påbörjas förrän tidigast under 2023. Försäkringskassan har under 2022 haft ett flertal dialoger med Svenska ESF-rådet (ESF-rådet) både regionalt och nationellt om eventuella projektidéer med Försäkringskassans möjliga medverkan. De handlar om ökad kompetens, förbättrad samverkan och att ge bättre stöd till de försäkrade.

---

¹ Under programperiod 2014–2020 hette fonden Europeiska socialfonden (ESF), men bytte namn till ESF+ nuvarande programperiod då fonden även omfattar fattigdoms- och ungdomsfrågor.

² 30 kap. §SFB

1. Inledning

Socialfonden är en av EU:s äldsta och största fonder samt unionens viktigaste verktyg för att främja sysselsättning och social delaktighet. Fonden medfinansierar främst insatser direkt till individer som har behov av riktade åtgärder men också insatser som gynnar målgruppen indirekt genom att utveckla organisationer, strukturer och system.

Fonden riktar sig bland annat till personer med nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning. Insatser kan också ske i förebyggande syfte. Försäkringskassans målgrupper är därmed främst personer som beviljats sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning eller sjukersättning samt de som kan bli aktuella för någon av dessa ersättningar.

Regeringen har utsett Försäkringskassan till en av aktörerna i arbetet med ESF+ på både regional och nationell nivå. På regional nivå är Försäkringskassan utsedd till ledamot i de strukturfondspartnerskap som har i uppdrag att säkerställa regionalt inflytande. Där prioriteras vilka regionala projektansökningar som ska få finansiellt stöd från ESF+. Prioriteringen ligger till grund för ESF-rådets beslut om vilka projekt som beviljas stöd. På nationell nivå är Försäkringskassan utsedd till ledamot i Övervakningskommittén med uppdrag att säkra att arbetet med fonden genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Där tas övergripande beslut om hur arbetet med fonden ska genomföras i Sverige i samförstånd med ESF-rådet.

2. Uppdrag i regleringsbrev

Denna återrapport beskriver resultatet av Försäkringskassans arbete med uppdraget för ESF+. Uppdraget är:

Försäkringskassan ska bistå Svenska ESF-rådet i förberedelserna för genomförandet av ett nationellt program inom Europeiska socialfonden plus 2021–2027. Försäkringskassan ska även, utifrån sitt ansvarsområde, bistå de regionala aktörer som får i uppdrag att utarbeta förslag till regionala handlingsplaner inom detta program. Myndigheten ska vidare göra förberedelser för sin aktiva medverkan i programmet med utgångspunkt från den närmare inriktningen för programmet.

3. Försäkringskassans organisation och stöd för uppdraget

För att skapa bra förutsättningar för uppdraget med ESF+ på Försäkringskassan finns det interna funktioner regionalt och nationellt som arbetar både stödjande och strategiskt. På nationell nivå finns ett nationellt ESF-kansli på avdelningen för sjukförsäkring och på regional nivå finns regionala kontaktpersoner på avdelningen för sjukförsäkring och avdelningen för funktionsnedsättning och varaktigt nedsatt arbetsförmåga.

Det nationella ESF-kansliet arbetar övergripande och samordnande på myndigheten medan de regionala kontaktpersonerna arbetar i de olika NUTS 2-regionerna³ som är den regionala indelningen för arbete med ESF+ i Sverige. Denna indelning visualiseras i bild 1. Det är exempelvis dessa funktioner som företräder myndigheten i framtagandet av program och handlingsplaner för arbetet inom fonden. Till stöd för arbetet inom fonden finns interna riktlinjer och stöddokument som det nationella ESF-kansliet ansvarar för. Försäkringskassans analysavdelning tar fram statistik kopplad till NUTS 2-regionerna för att underlätta analys och bedömning av behovet av insatser för målgrupperna som har

---

³ Förkortning av Nomenclature of Units for Territorial Statistics. Det är en statistisk administrativ indelning av EU med syfte att underlätta jämförelser mellan olika regioner inom unionen. Den består av fyra nivåer där nivå två är mellanstore regioner/landskap. Sverige består av åtta NUTS 2-regioner.

aktivitetsersättning och sjukpenning. Statistiken finns tillgänglig på Försäkringskassans intranät och webbplats.

1. Övre Norrland
2. Mellersta Norrland
3. Norra Mellansverige
4. Östra Mellansverige
5. Stockholm
6. Västsverige
7. Småland och öarna
8. Sydsverige

Bild 1: De åtta NUTS 2-regionerna ⁴

4. Bistå i arbetet med nationellt program för ESF+

ESF-rådet fick uppdraget att ta fram Sveriges nationella program för ESF+. Försäkringskassan har deltagit aktivt i framtagandet och gett inspel och information i arbetet med programmet. Efter att regeringen den 9 december 2021 tog beslut om Sveriges nationella program för ESF+ har efterföljande arbete med programmet skett mellan EU-kommissionen, Arbetsmarknadsdepartementet och ESF-rådet. Därmed blev Försäkringskassans uppdrag med att bistå i arbetet med programmet klart under 2021.

ESF-rådet ansvarade utöver programmet också för framtagandet av den nationella handlingsplanen för ESF+. Även i det arbetet har Försäkringskassan deltagit aktivt som aktör och intressent genom inskickade underlag och inspel samt deltagande vid workshops. Den nationella handlingsplanen godkändes i augusti 2022 av Övervakningskommittén där Försäkringskassan ingår.

5. Bistå i arbetet med regionala handlingsplaner ESF+

Regionerna och Gotlands kommun fick i uppdrag att ta fram de åtta regionala handlingsplanerna för ESF+. Försäkringskassan har genom de regionala kontaktpersonerna bidragit i arbetet med att utforma de regionala handlingsplanerna genom bland annat skriftliga inspel och deltagande i workshops. Samtliga regionala handlingsplaner godkändes i augusti 2022 av Övervakningskommittén där Försäkringskassan ingår.

6. Försäkringskassans förberedelser för en aktiv medverkan

Ny intern riktlinje

Försäkringskassan har under 2022 gjort förberedelser för att möjliggöra myndighetens aktiva medverkan i programmet för ESF+. I början av året fattades beslut om nya interna riktlinjer för arbetet med ESF+. ⁵ Riktlinjerna ger både tydlighet och trygghet i Försäkringskassans arbete med fonden. I riktlinjerna framgår bland annat myndighetens inriktning i uppdraget med ESF+ vilket är att ESF+ ska användas som ett verktyg för att förbättra och utveckla samverkan samt vårt och andra aktörers arbete riktat till individer. Det

⁴ Illustrationen är framtagen av Försäkringskassans kommunikationsavdelning 2013.

⁵ Riktlinje 2022:02, FK 2021/013762

kan exempelvis handla om projekt med syfte att utveckla samarbete på strukturell nivå med kopplingar till vårt samordningsuppdrag och projekt som har insatser som ger ökade möjligheter för försäkrade att utifrån sina förutsättningar, återgå eller komma i sysselsättning med egen försörjning.

Interna stödinsatser

Riktlinjerna har kompletterats med information och stöd på myndighetens internwebb och särskilda informationsinsatser under året. Det har bland annat genomförts en intern kickoff för de funktioner på Försäkringskassan som arbetar med ESF+ för att skapa ett gemensamt avstamp inför programstart. Det har också skett riktade informationsinsatser till funktioner som arbetar med extern samverkan samt revidering av interna stöddokument för uppdraget med ESF+. Stöddokumenterna kompletterar riktlinjerna för att förenkla medverkan i programmet för ESF+.

Förberedelser genom extern samverkan

Försäkringskassan har på nationell nivå samverkat med ESF-rådets huvudkontor, Arbetsförmedlingen och Statistiska Centralbyrån (SCB) i förberedelserna inför programstarten av ESF+. Försäkringskassan har bland annat medverkat i arbetet med att möjliggöra en bra uppföljning av försäkrade i insatser i ESF+-projekt och förenkla medverkan för Försäkringskassan som aktör i programmet.

Försäkringskassan har på regional nivå samverkat med ESF-rådets regionkontor och andra samarbetsaktörer i arbetet med ESF+ inför det regionala arbetet med fonden. Det har bland annat omfattat diskussioner om vilka målgrupper som ska omfattas i kommande utlysningar inom fonden och kommande projektinitiativ där Försäkringskassan kan ingå. Samverkan med ESF-rådets regionkontor har också innefattat gemensamma informationsinsatser för intressenter som har tänkt ansöka om projektmedel inför utlysningar. Försäkringskassan har där informerat om myndighetens möjligheter och roll inom ESF+.

Beslut inom ESF+

Försäkringskassan ingår i fondens Övervakningskommitté, och under 2022 har kommittén tagit beslut om de styrande dokument för ESF+ som är nödvändiga för att kunna starta med fondens genomförande i Sverige. Försäkringskassan har under 2022 tillsatt ledamöter till alla åtta regionala Strukturfondspartnerskap för ESF+.⁶ Samtliga partnerskap har haft möten där de första regionala projekten inom ramen för ESF+ prioriterats. I dessa möten har Försäkringskassan bidragit med kompetens om våra målgruppers behov och vår verksamhet.

ESF+-projekt

Försäkringskassan har under 2022 haft ett flertal dialoger med ESF-rådet både regionalt och nationellt om eventuella projektidéer med Försäkringskassan möjliga medverkan. De handlar om ökad kompetens, förbättrad samverkan och att ge bättre stöd till de försäkrade. Bland annat kopplat till pågående utvecklingsarbete och genomförda rådslag. Det finns utarbetade samarbetsformer mellan Försäkringskassan och ESF-rådet både regionalt och nationellt för denna typ av dialoger.

Eftersom programperioden startade först i september 2022 hinner de flesta projekt med projektmedel från ESF+ inte påbörjas förrän tidigast under 2023.

---

⁶ Strukturfondspartnerskapen ansvarar dels för att förankra socialfondsprogrammet på regional nivå, dels prioriterar de mellan regionala projektansökningar. Partnerskapens prioritering är bindande inför ESF-rådets beslut om vilka projekt som ska få stöd. *Lag (2007:459) om strukturfondspartnerskap*

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschef Ulrika Havossar, avdelningschef Leif Höök och verksamhetsutvecklare Sofia Gagnert, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Sofia Gagnert